

Večernik

Leto V. (XII.), štev. 69

Maribor, petek 27. marca 1931

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifu
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Grdo breztaktnost

Je vrhovni šef avstrijske zunanje politike dr. Schober zagrešil napram Jugoslaviji, njenim zaveznikom in celi Evropi te dni že drugič tekom leta dni. Tokrat se je to zgodilo dne 25. t. m. zvečer v nekem predavanju, ki ga je imel dr. Schober v Humboldtovem klubu v Dresdenu, kjer je govoril o avstrijski politiki v minulem letu. Slikal je v tem svojem predavanju, kako se je v svetu zopet povrnilo zaupanje v Avstrijo, kako se je v Haagu Avstriji posrečilo, da se je oprostila reparacijskih obveznosti iz vojne dobe, in kako je tudi sicer on — dr. Schober — priboril Avstriji v mednarodnem svetu zopet potreben respekt, ker je na razne zahteve veselil odločno izjavil, da noče biti inozemski zastopnik v Avstriji. Opisoval je dalje svoja potovanja v Berlin in Rim in ob teh prilikah sklenjene sporazume. Ko so ga nato pozvali v Pariz in London in so ga tam — tako je pripovedoval gostobesedni Schober — vprašali, kaj namerava Avstrija z gradnjo strateške ceste med Štajersko in Koroško, ki bi predstavljala ugodno pot v Italijo, jim je on — dr. Schober — odgovoril, da je to navadna avtomobilska cesta, da pa se rad odreče njeni zgradbi, ako dobi Avstrija vrneno južno Štajersko z Mariborom. Že pred več meseci smo registrirali popolnoma enako Schobrovo izjavo, takrat, ko je res bil v Londonu in Parizu in ko je po povratku istotako gostobesedno na dolgo in široko govoril o svojih ogromnih uspehih.

Zunanji ministri vsake države so v prvi vrsti poklicani, da varujejo na eni strani avtoriteto svojih držav na zunanji, na drugi strani pa zlasti tudi, da so v svojih izjavah napram sosedom in sploh napram zunanjemu svetu vseskozi taktni in da zlasti opuščajajo vse, kar bi zadelo na občutna mesta predvsem pri onih, na katere so njihove države gospodarsko vezane. Taktni pa morajo nujno biti tudi v svojih izjavah glede pogodb in obvez, ki so jih njihove države podpisale. Vemo, da se je tudi Avstrija zatekla v vrsto revizionistov in vemo, da ploskajo tam Nemčiji in Italiji in Madžarski, ki neprestano poje svojo revizionistično pesem. Vemo, da so tudi v Avstriji kakor v Nemčiji vroči čekrvice, ki se jim zdi krivica, da je popolnoma slovensko ozemlje južne Štajerske pripadlo Jugoslaviji, ki pa se jim na drugi strani enako zdi pravičnino, da je popolnoma slovensko ozemlje južno od Drave na Koroškem pripadlo Avstriji. Vemo, da logike ne poznajo dnevnih politikarji, toda vemo tudi in se zavedamo, da bi odgovorni minister moral imeti vsaj nekaj logike in vsaj nekaj hladne in zdrave razsodnosti in da bi ne smel s takimi izjavami, o katerih je sam trdno prepričan, da so govorjene skozi okno ad usum delphini, dražiti svojih sosedov v časih, ko pričakujejo od njih gospodarskih in drugih ugodnosti. Odgovorni zunanji minister ne bi

London in Praga o dunajskem paktu

VSE ANGLEŠKE STRANKE PROTI P OSTOPANJU NEMČIJE IN AVSTRIJE.
— DUNAJSKI PAKT MORA BITI PR EDLOŽEN DRUŠTVU NARODOV. —
ORGAN NAJVEČJE ČEŠKOSLOVAŠKE STRANKE PREDLAGA CARINSKO UNIJO ČSR S POLJSKO.

LONDON, 27. marca. Spodnja zbornica je na interpelacijo liberalnih poslancev vzela v pretres avstrijsko-nemško carinsko pogodbo. Liberalni poslanec Macleau je naglašal, da zbornica more samo pritrditi izjavi ministra za zunanje zadeve, v smislu katere mora priti zadeva v svrhu proučitve pred Društvo narodov. Član delavske stranke Wlase je povdaril, da mora Anglija odločno nastopiti proti vsakršni kršitvi mirovnih pogodb in proti združitvi Avstrije z Nemčijo.

Državni podtajnik ministrstva za zunanje zadeve Dalton je v odgovoru na interpelacijo utemeljil stališče zunanje ministrice Hendersona. Zadevo avstrijsko-nemške gospodarske pogodbe je treba točno proučiti, da se ne bo moglo Angliji očitati, da preprečava postopno odpravo carinskih ovir. Vlada pa smatra za potrebno, da točno prouči, ali je dunajski pakt v skladu z mednarodnimi pogodbami in z obveznostmi, ki jih je prevzela Avstrija.

Vodja liberalcev Lloyd George je zahteval, naj Društvo narodov v zvezi z vprašanjem carinske unije tudi prouči, ali se ne dajo obveze mednarodnega značaja morda od slučaja do slučaja nekoliko omiliti. Državni podtajnik Dalton je odklonil odgovor na to vprašanje, povdaril pa je, da je postopanje Nemčije in Avstrije v vseh krogih izzvalo nevoljo. Ako bi bili nemški in avstrijski državniiki svoj namen pravočasno sporočili zaveznikiim vladam in ako bi se bili udeležili konference panevropske komisije, bi se bilo odstranilo marsikako nesporazumljenje, ki morda še obstoja, in cela akcija bi bila v Evropi najbrže popolnoma drugače odjeknila, nego je sedaj, ko na vsak korak Berlina in Dunaja povsod gledajo z nezaupanjem. Vsekakor mora britanska vlada vztrajati na tem, da pride cela zadeva pred Društvo narodov.

PRAGA, 27. marca. Organ agrarne ko. najmočnejše češkoslovaške stranke, »Venkove«, se obširno bavi z zadevo avstrijsko-nemške gospodarske pogodbe, in pravi, da vsebuje za češkoslovaško gospodarstvo velike nevarnosti. Češkoslovaška republika ne sme mirno čakati na nadaljnji razvoj zadeve, ampak mora sama odločno vmes poseči. List je mnenja, da treba naproti avstrijsko-nemški carinski uniji oživotvoriti enako obrambno organizacijo. Poljska je v istem položaju ko Češkoslovaška. Zato bi bilo naravno, da bi se napram avstrijsko-nemški carinski uniji postavila

smel zaiti med vsenemške propagandiste, in zavedati bi se moral, da ne sme po nepotrebnem dražiti baš onega soseda, ki je njegovi državi s svojo dobrohotnostjo v prvi vrsti pripomogel do znatne gospodarske razbremenitve in jo tako rešil katastrofe.

To so razlogi, ki nas silijo, da označimo Schobrovo ponovno izjavo, v gori navedenem smislu zelo milo, kot nekakšno breztaktnost, ki je po vseh običajih mednarodne dostojnosti nedopust-

na, in se v imenu prizadetega prebivalstva Maribora in celega našega okrožja proti akim izjavam najodločnejše zavarujemo. Dr. Schober bi se naj zavedal, da se kljub nameravani carinski uniji z Nemčijo, ki je pa še nima v žepu, mora kot odgovorni minister otestiti predvsem pangermanske megalomanije. Sicer se mu bo zgodilo, da bodo zastopniki drugih držav začeli dvomiti o njegovi resnosti in prisebnosti.

Za ujedinenje pravoslavnih cerkv

BEOGRAD, 27. marca. Carigrajski patrijarh Fotios je pozval vse pravoslavne cerkve, naj sodelujejo na konferenci predstavnikov pravoslavnih cerkv, ki bo v kratkem v Atenah, v Solunu ali na Sveti Gori, in na kateri se bo razpravljalo o ujedinenju vseh obstoječih pravoslavnih cerkv. Vprašanje kraja, kjer bo konferenca, ter dneva sestanka konference se bo še naknadno rešilo.

Proglas slovaškega Narodnega sveta

BRATISLAVA, 27. marca. Slovaški Narodni svet je izdal proglas, v katerem zavrača trditve madžarskih krščansko-socialnih poslancev iz Slovaške, kakor da je akcija Narodnega sveta in Slovaške Lige za ohranjanje slovaških manjšin na Madžarskem neopravičena. Narodni svet naglašja, da je položaj slovaških manjšin na Madžarskem mnogo slabši, nego se to zdi, in skrb vseh češkoslovaških činiteljev mora biti, da se brezpravju, v katerem žive slovaške manjšine na Madžarskem, napravi konec.

LJAPČEV RESNO OBOLEL.

SOFIJA, 27. marca. Min. predsednik Ljapčev je resno zbolel na vnetju ledvic. Zdravniki, ki se boje za njegovo življenje, so mu nujno svetovali, naj gre na daljše zdravljenje v Karlove Vare. V političnih krogih je nenadna bolezen min. predsednika povzročila znatno vznemirjenje, ker bi Ljapčev moral že v prihodnjih dneh v Sobotanju utemeljevati zakonski načrt o volilni reformi. Obstoja bojazen, da bo njegova bolezen povzročila velike spremembe v kabinetu.

Drobiž s Tezna

Sokolsko društvo. V nedeljo, dne 29. t. m. ob pol 15. bo v osnovni šoli »Mladinski telovadni dan«. Ker je to prva telovadna prireditev, pričakujemo številnega poseta zlasti staršev, ki se bodo prepričali o delu v telovadnici.

Občinske zadeve. Dela za razširitev občinske ceste Marin-Felič hitro napredujejo. S posestniki, ki pridejo v poštev za odstop zemljišča, je bil v vseh točkah dosežen sporazum. Splošna stavbena družba in posestnik Lačen sta izjavila že pri ogledu, da odstopata zemljišče brezplačno. Upamo, da bodo temu lepemu vzgledu sledili tudi drugi posestniki. Za delo so bili najeti domači delavci in vozniki.

Ponovno je zaprosil za razrešitev člana kr. šol. odbora radi bolezni uradnik Mestne hranilnice in posestnik g. J. Tomazič. Razrešenje se bo obravnavalo pri prihodnji občinski seji.

Dela za prizidavo šol. poslopja oddana. Kot najnižjemu ponudniku so se oddala dela za dozidavo šolskega poslopja mestnemu stavbeniku g. Kiffmannu iz Maribora, nabava opreme pa mizarskemu mojstru g. Potočniku.

Stavbeno gibanje. Razporejenost za stavbeno gibanje je pričela pri nas razvijati jugoslovenska gradbena zadruga »Jugrad« iz Ljubljane, ki je sklicala zadnjo soboto sestanek v gostilni Pulko. Zanimanje za zidanje je veliko, kar je dokazal poset zborovanja.

Občni zbori. Občni zbor Kolesarskega odseka »Perun« se je vršil zadnjo soboto v gostilni Felič. Odbor je ostal večinoma stari s predsednikom g. Kumercom, le podpredsedniško mesto je prevzel g. Cotič st. Zanimanje za kolesarski sport je pri mladini zelo veliko. Podrobno poročilo o delovanju odseka je podal žel. uradnik g. Gustav Šteher, ki je marljiv tajnik treh domačih društev.

Deset let kulturnega dela. Pevsko društvo »Zvon« praznuje letos desetletnico svojega kulturnega delovanja. Na občnem zboru, ki se je vršil v nedeljo, sta podala zanimivo sliko o razvoju društva v teku 10 let predsednik in tajnik. Društvo je gojilo poleg petja še tanguiranje, dramatiko, ustanovilo je pod okriljem ZKD javno ljudsko knjižnico in ima danes lastno godbo na pihala. Svojemu prvemu prdsedniku šol. upravitelju g. Antonu Brumnu, ki živi sedaj v Ptuj, je poslal občni zbor pozdravno brzojavko. Svojemu ustanovitelju, pevvodji in sedanjemu predsedniku, učitelju g. Luknarju, pa je poklonil občni zbor za priznanje dela krasno simbolično diplomo. Ker sta odbor in večina članstva itak včlanjena in sodelujeta v Sokolskem društvu, je predlagal predsednik v imenu odbora, da se društvo »Zvon« prostovoljno razpusti in bi v tem slučaju pripadla vsa imovina Sokolskemu društvu, kar je občni zbor soglasno sprjel. Navzoči starosta Sokolskega društva je vzel ta soglasni sklep z odobravanjem na znanje in obljubil zlasti godbenemu odseku, da bo imel v Sokolskem društvu večji in lepši razmah kakor doslej. Po res lepem in zanimivem občnem zboru se je vršilo pred šolo skupno slikanje vseh navzočih. Popoldne pa smo imeli prijateljski sestanek v gostilni Felič, kjer smo vzbujali dobre in slabe spomine iz dobe našega desetletnega kulturnega dela. F. A. K.

Dr. O. Ilanig:

Zgodovinski spomini na Sv. Lenart

Zelo star je rod Senekovičev, ki so prišli leta 1643 iz šentrupertske župnije. Sezidali so si v neposredni bližini hiralnice svoj hram, v katerem so še sedaj potomci tega rodu.

Pradedi rodu Živkov, Muhičev, Nedelkov, Tomažičev, Kurbošev, Zorkov, so se že pred davnimi časi naselili v trgu, tako že sredi 17. stoletja.

Tudi rod Solakov ima svojo zgodovino. Jurij Solak je prišel že leta 1751 iz Ptujске gore v Št. Lenart in je izvrševal v hiši sedanje gostilničarke Marije Kronvogel mesarško obrt. Franc Solak, doma iz Šent Petra pri Mariboru, je bil že l. 1808 v Šent Lenartu mesar ter pozidal leta 1818 hišo, v kateri še dandanes stanujejo Solaki.

Star je rod Sarnecev. Praded Franc se je priselil iz Ptuja v Sv. Lenart in bil 21. februarja 1795 sprejet za tržana.

Tudi rod Polancev gleda že na lepo dobo let nazaj. Jakob Polanec, doma iz župnije Sv. Ane v Slov. goricah, lončarski sin, je bil dne 21. decembra 1819 sprejet za tržana. Pečal se je z lončarstvom in se te obrti drži še današnji rod, ki pridno postavlja peči, da Šentlenarčani ne trpijo po zimi preveč mraza.

Rod Weingerlov šteje že dolgo vrsto let. Ali se je ženski spol tudi že tedaj pečal z babištvom, iz zapiskov ni razvidno. Pač pa je znano, da je prva babica Barbara Zirngast že od leta 1789 jemala deco štokljam, ki so imele to zalogo v Komarniku, ter jo razdeljevala po raznih hišah v Šent Lenartu.

Zelo znana sta bila rodova Urbančičev in Spitzijev. Praded Urbančičev, Janez, je prišel iz Kranjske ter je bil leta 1770 zaprisežen kot tržan. Izvrševal je usnjarsko obrt, ter prišel kmalu do veljave. Imel je hišo, katere lastnik je sedaj tovarnar Pirich. Trški sodnik je bil od 1785—1789. Leta 1786 pa je vodil posle kot gerent, ker po dvakratni volitvi nikdo ni dobil absolutne večine. Zadnji moški potomec, Franc, veleposestnik v Voseku, je umrl leta 1930.

Širom Slovenskih goric so bili znani Spitzji, prvotno Spizzi. Kakor so se naselili Gortoni, Flerini iz Benečanskega, ki je tedaj spadalo pod Avstrijo, tako si je tudi rod Spitzijev poiskal tukaj svoj dom. Trije bratje Jožef, Anton in Andrej, doma iz župnije Sv. Vid pri Vidmu, so se izselili iz svoje domovine že pred leto 1779. Anton je tega leta v Sv. Lenartu nenadoma umrl, Jožef se je nastanil v Lučanih, Andrej pa se je pojavil že leta 1783 kot mali trgovec v Sv. Le-

nartu. Leta 1789 je položil kot tržan prisego, leta 1805 je bil trški sodnik. Moral je biti vsekakor zelo živahnega temperamenta, kajti v zapiskih stoji, da se je takoj postavil hrastovski oblasti po robu, če mu ni bilo kaj po volji. Imel je z Marjeto Weninger iz Št. Lovrenca na Pohorju razun 4 hčerk še 5 sinov: Antona, Franca, Andreja, Jožefa in Jakoba. Fantje so bili zelo živahni in veseljaki, tako, da so postali znani kot »lenarški finfarji«. Vsi so bili več ali manj v dobrem gmotnem položaju. Sezidali so v Št. Lenartu 6 hiš, oziroma jih prezidali, med temi tudi sedanje sodnijsko poslopje, po eno v trgu Sv. Trojice in v Brengovi. Od peterih sinov je bil Jožef znan naravoslovec. Prepotoval je Francosko, Švico in Dalmacijo ter nabiral hrošče. Zato so ga šaljivo nazivali »Der Käferseppel«. Imel je tudi veliko zbirko metuljev, hroščev in nagačenih ptic. Del te zbirke obstoja še sedaj v hiši na Ptujski cesti št. 9. Jakob Spitzji je bil zadnji trški sodnik in sicer od leta 1846—1849. Njegova zasluga je, da se je določil sedež okrajnega sodišča v Sv. Lenartu in ne pri Sv. Trojici, kakor je bilo prvotno nameravano. Iz tega rodu je dr. Ivan Spitzji, vseučilišni profesor in znan ortoped na Dunaju. Vsi potomci iz rodu Spitzji so se že pred več leti izselili. V Sv. Lenartu je le še ena zastopnica tega rodu in bodo Šentlenarčani ime sami uganili.

Tako sem podal nekaj črtic iz življenja nekdanjih Šentlenarčanov. Trg je spremenil svoje lice. Kjer so bile nekdanje slamnate strehe in lesene hiše, stojijo sedaj že prav lepa poslopja, obdana od sadonosnikov. Krasen je pogled nanje, kadar so v cvetju; zdi se ti, kakor da si kje v Meranu.

Imamo že tudi predmestja. Kdor se zanima za papriko, si lahko ogleda naselbino na Paprika-otoku. Mladi ljudje zahajajo rajše v Škerjančkov gač, starejši pa gledamo že bolj proti gori Kalvariji.

Tržanom tudi ni več treba tavati ponoči v temi domu k svojim boljšim polovicam; svetijo jim električne luči, da se ne zaletijo v kak vogel. In če hočejo v gledališče v Maribor, imajo ugodne zveze, saj vozi avtobus tja in tudi na vse druge strani.

Tako se trg Sv. Lenart pod spretnim vodstvom sedanjega gospoda župana vedno bolj razvija in če je bila nekdanje neznatna naselbina kmalu deležna pravic trga, tako ima sedaj vse pogoje, da postane še — mesto.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Petek, 27. marca. Zaprto.
Sobota, 28. marca ob 20. uri »Učlovečenje«, ab. B. Premijera.
Nedelja, 29. marca ob 20. uri »Prodana nevesta«. Gostovanje primadone Marije Žaludove in tenorista Zdenka Knittla. Zadnjič.

Ljudska univerza v Mariboru.

Drevi predava g. prof. Vincent La-voix iz Pariza — o vsem pomembnem in znamenitem, kar zanima predvsem tujca v Parizu. To je zadnja prireditev pred Veliko nočjo.

Lutkovno gledališče Sokola-matice zaključilo letošnjo sezono v nedeljo 29. t. m. ob 3. pop. s ponovitvijo »Sovjega gradu«, čarobne pravljice v štirih dejanjih. — Mali Gašperček se ob tej priliki poslovil od mariborske sokolske dece, da prepusti mesto svojemu večjemu bratcu, ki pride jeseni iz Prage. V služaju lepega vremena se predstava ne vrši.

Lepo sliko človekoljubnega dela nam je podal včerajšnji občni zbor Protituberkulozne lige v Mariboru, ki se je ob 18. uri vršil v dvorani kina »Apolo«. Iz poročil društvenih funkcionarjev je bilo razvidno, da je društvo kljub velikim denarnim težkočam tudi v preteklem poslovnem letu izvršilo veliko dela — korist trpečih bratov in se-

ster. Med letom je prešel protituberkulozni dispanzer v Gregorčičevi ulici 6 v državno upravo in mu je s tem zasiguran še lepši razvoj v bodočnosti. Z velikim uspehom vodi dispanzer že več mesecev specialist za tuberkulozo g. dr. V a r l, ki je občnemu zboru podal tudi obširno poročilo o delu in uspehih dispanzerja, ki je danes za nasvete vsakomur na razpolago brez ozira na imovinske razmere. Pri volitvah je bil dosedanj, z velikim uspehom delujoči odbor s predsednikom gosp. banskim svetnikom dr. I p a v c e m na čelu z majhnimi spremembami ponovno izvoljen. Nanovo so bili poklicani v odbor gg. stolni župnik Umek, dr. Varl, vladni tajnik Malešič ter dami ga Anica Kukovec in gđč. Anica Wusser. Po zaključku občnega zbora je predaval specialist za tuberkulozo g. dr. Varl o tuberkulozi otrok. Za svoja zanimiva in lahko razumljiva izvajanja je žel vsestransko odobravanje mnogoštevilnih poslušalcev, med katerimi je bilo videti mnogo šolske mladine.

Razstava

moderne francoske grafike in knjig v mali unijonski dvorani je odprta dnevno od 10. do 17. ure.

V nedeljo na splošno zahtevo

OTROŠKA PREDSTAVA

Nedelja 29

Ob 5. uri popoldne

Velika kavarna

Mariborski in dnevi drobiž

Ljudsko štetje in naši Nemci.

Zvedeli smo, da nameravajo podravski Nemci pri sedanjem popisovanju zvišati število svojih pripadnikov s tem, da bodo ob času popisovanja sprejeli pod svoje strehe iz drugih krajev čim več sonarodnjakov kot velikonočne goste in jih popisali za tu živeče Nemce. Res so se že pojavile v Mariboru in drugod ob tukajšnji meji osebe, ki so bile pod staro Avstrijo toč nameščene kot uradniki zgolj za pomembne Slovencev, a žive sedaj iz mržnje proti Jugoslaviji v inozemstvu in jih že dolgo let nismo tukaj videli. To je naskok naših Nemcev na naš narod, ki ga hočejo zopet ustrahovati kakor nekdanj in mu dokazati, da se vrača v tukajšnje kraje staro nemško-avstrijsko gospodstvo. Protestiramo proti takemu beganju našega ljudstva in proti tej prikriti nemško-nacionalni propagandi, s katero hoče nemška manjšina prikazati tuji neorijentirani javnosti svoj neresnični številčni položaj. Pozivamo naša oblastva, popisne odbore, popisovalce in vse zavedne Jugoslovane, da strogo nadzorujejo vsakogar, ki pride te dni v naše obmejne kraje kot Nemec, bodisi iz inozemstva bodisi iz naše države. Za tukajšnje nemško manjšino štejemo samo tiste prave Nemce — naše državljane, ki stalno bivajo med nami. — Oblastni odbor Narodne Odbrane v Mariboru.

Obisk češkoslovaškega konzula.

Češkoslovaški konzul g. inž. Ševčik bo jutri, v soboto, dne 28. t. m. prvič obiskal Maribor, se pripelje s popoldanskim brzovlakom ob 15. uri. Nato bo obiskal češko dopolnilno šolo, zvečer pa prisostvoval občnemu zboru Jugoslovansko-češkoslovaške lige v Narodnem domu. Tekom popoldneva in v nedeljo dopoldne bo g. konzul opravil obiske pri raznih predstavnikih oblasti in morda tudi v kakih podjetjih, ki so last češkoslovaških državljanov. G. konzul bo ostal tudi v nedeljo v Mariboru in se odpeljal v ponedeljek v Ptuj, kjer bo tudi obiskal tamošnjo Ligo. Iz Ptuja se bo odpeljal v Celje, da se tudi tam sestane z delavci JČ-lige. V Mariboru bo g. konzul stanoval v hotelu »Orel«.

Zagrebaški in ljubljanski umetniki pri krstni predstavi R. Reharjevega »Učlovečenje«.

Kakor nam poročajo, prispejo k jutrišnji krstni predstavi R. Reharjevega misterija »Učlovečenje« iz Zagreba pisatelji in kritiki dr. Ivan Nevistič, dr. Slavko Batušić, Stanko Tomašič in K. Mesarič, iz Ljubljane pa sta doslej najavljena Ludvik Mrzel in Petruška.

Dvojni umor v Pečkah pri Makolah.

V vasi Pečke pri Makolah se je 36letni posestnik Jakob Mlakar vrnil v sredo pozno domov. Šmarnica mu je močno zmešala glav. Doma je pričel kmalu tako razgrajati, da je morala njegova žena klicati na pomoč. Klici so bili tako glasni, da so prebudi Mlakarjevega sosedo, 35letnega posestnika Ivana Drozga, ki je prihitel obupani sosedovi ženi na pomoč. Kaj se je potem godilo in kako je prišlo do tragedije, še ni natančno znano. Dejstvo je, da sta se Mlakar in Drozg kmalu spopadla in sicer najprej s palicami, končno pa z noži. Mlakar je zabodel Drozga naravnost v srce, ta pa v istem hipu svojega nasprotnika v vrat. Drozg se je zgrudil takoj mrtev na tla, dočim je Mlakar napravil še nekaj korakov, potem pa tudi on obležal v mlaki krvi in kmalu izdihnil. Imel je prerezan sapnik. Kravji dogodek, ki je zahteval kar dve človeški žrtvi, je izzval veliko razburjenje v vsej okolici.

Udruženje paznikov

kazenskih zavodov v Mariboru ima svoj redni občni zbor v nedeljo, 29. t. m. ob 15.30 v gostilni »Dalmacije« na Ruški cesti. Udeležiti se ga tudi delegati ostalih kazenskih zavodov v državi.

KINO

Grajski:

Od petka naprej veliki 100% zvočni film:

DIMITRI KARASOV

Naivečje delo Dostojevskega. Fritz Kortner, Ina Sten, Fritz Kasp.

Union:

Od petka 100% zvočni vefilm:

MARQUISE POMPADOUR

Ernest Verbes. Anny Ahlers.

Predstave v obeh kinih ob delavnikih ob 17., 19., 21. uri; ob nedeljah in praznikih ob 15., 17., 19. in 21. uri. Predprodaja dnevno: od 10. do 12. ure na blagajni. XXVI

APOLLO KINO:

V soboto in nedeljo dvojni spored:

SUCK JONES. FRED THOMSON.

Letošnje velikonočne počitnice

bodo po odloku ministra prosvete od 20. t. m. trajale na vseh šolah v področju ministrstva za prosveto od 2. do vštete 15. aprila, na osnovnih in meščanskih šolah pa, kjer bosta vsaj dve tretjini učiteljstva zaposleni s popisom prebivalstva, se prične velikonočni odmor že dne 30. marca.

Smrtna kosa.

Davi je preminul v ormoški bolnici uradnik tvornice »Teksta« na Teznu, g. Jakob Čakš, kapetan I. klase v pokoju, v strosi 55 let. Jutri popoldne bo prepeljan v Maribor v mestno mrtvašnico na Pobrežju, kjer bo v nedeljo pop. ob 16. pogreb na mestno pokopališče. Blag mu bodi spomin!

Člane Ribarskega društva Maribor

opozarjamo ponovno, da se vrši občni zbor v nedeljo, dne 29. marca ob 10. predpoldne v lovski sobi restavracije »Orel«. — Odbor.

Dva vloma

sta bila izvršena tekoma minule noči in sicer v poštopju, v katerem sta drž. žensko učiteljske in Trgovska akademija. Vlomilec je očitno iskal samo denar, ker je vlomil v pisarni obeh ravnateljev in prebrskal miznice pisarnih miz. Imel pa je smolo, nikjer ni našel niti pare. V pisarne je prišel deloma z vetrihi deloma s silo. Za storilcem enkrat še ni sledu.

Študenti.

Pred meseci se je razširila pri nas vest, da namerava občina na zahtevo gospodarskih krogov v kratkem izplačati odjemalcem električnega toka vsoto, katero jim dolguje za l. 1926. Občinski odbor je namreč leto dni po napehljavi električne razsvetljave sklenil, da prevzame odplačevanje omrežja kakor tudi cestne razsvetljave občina na svoje rame, pač pa zviša v to svrhu davke oziroma trošarino na alkoholne pijače ter povrne odjemalcem toka zneske, ki so jih za l. 1926 že plačali. Pokazalo pa se je kmalu, da dohodki povisane trošarine ne zadostujejo in ne dosega primerne kritja. Do tega je prišlo predvsem radi tedanje občutne redukcije železničarskih plač, kar pa niso občutili samo oni, temveč tudi obrtniki, največ pa občina sama pri trošarini. Odjemalcem toka se zato za l. 1926 plačani zneski kljub nasprotnemu sklepu občinskega odbora niso povrnil in nastopila je vrh tega še gospodarska kriza. Razumljivo je, da so interesi zato s tem večjim veseljem pozdravili vest, da se namerava dolg za l. 1926 vendarle izplačati. Žal pa je prišla vsa stvar zopet na mrtvo točko, čeprav so se med časom, ko dolg še ni poravnal, izdale kot izredni izdatki precejšnje vsote, ki bi pač lahko izostale.

Prve žalbe

so prinesli davi na mariborski živilski trg iz Medvedcev pri Ptujski gori ter prodaja venec po Din 3. Krake so takoj pokuili restavraterji in hotelski nakupovalci

Ob petdesetletnici smrti Dostojevskega

NJEGOVO NAJHILNEJŠE DELO, »BRATJE KARMAZOV«, V FILMU TU-DI V MARIBORU.

Fedor Dostojevski je nedvomno najmočnejši, največji in najgloblji opazovalec življenja in prvak med romanopisci vseh narodov in vseh časov. Z »Brati Karamazovi«, tem najboljšežnejšim romanom, je Dostojevski dokončal apokaliptično vizijo človečanstva. Vse, kar je že poprej nagomiljene filozofije v njegovih romanih, se tu pojavlja znova v še silnejši obliki: Bog in vrag bijeta tu svojo zadnjo bitko za človekovo dušo. Vsa človeška nizkotnost in strast se tu znova zmeša v krvi treh bratov Karamazovih, ki jih Dostojevski zaplete v tragični slučaj ubojstva očeta, da prisluškuje v njih razdejanih srcih iščoč odgovora na vprašanje, ki ga je mučilo celo življenje: ali je Bog? Bog ne samo kot ideja, ampak kot živ etični red, kot nerazdeljiv del človeka? Boj med ateizmom in teizmom, med materialističnim anarhizmom in versko razporeditvijo dobrega in zla, ki ga najdemo v vseh delih Dostojevskega, se ni v nobenem drugem delu bil s takšno mero človeškega trpljenja nego v tem njegovem poslednjem romanu.

Nenadkriljivi filmski režiser Fedor Ozep je izdelal po tem romanu zvočni film »Morilec Dimitrij Karamazov«, ki je v izdelavi, umetniški in življenski resničnosti, v logičnem in napetem razvoju dogodkov morda največje, kar je bilo doslej iznešeno na filmsko platno. Življenje, kruto, strašno in lepo življenje, v katerem so nakupičene vse strasti, ki človeka isti mah dvigajo in mečejo ob tla, dela'io iz njega svetnika in zver, krepotnika in razbojnika, nežno stvar s srcem in surovino brez srca — to je vsebina filma. Vsak drhtaj, vsak vztrik, ves zanos in poraz, vsi prepadi ljudske duše, vse najlepše in najstrašnejše, ljubezen in sovraštvo, zločin in požrtvovalnost do izmučenja in umirjenja! Sila intelekta in umetniške dispozicije režiserja je oživela na platnu vse, kar je Dostojevski v svojem nesmrtnem romanu tako veličastno povedal. Delo

Fedora Ozepa je v polnem pomenu besede umetniško in je izzvalo doslej povsod neomejeno navdušenje. Film kaže na najpopolnejši umetniški način vso borbo in stremenje in radost in bol človeštva in je tolmač in pomočnik največjega duha, ki je proučeval in kazal človeka z njim sočustvoval in ljubil ga tudi takrat, ko je bil najnesrečnejši in najbolj ponižan. Pri predstavah v Berlinu, na Dunaju in drugod je raslo navdušenje občinstva od prizora do prizora. Najbolj izbrani intelektualci in umetniki so izjavljali, da je film »Morilec Dimitrij Karamazov« najvzornejši dosežanj produkt kinematografije. V njem ni ne bluffa, ne tehničnih virtuoznosti ne banalnosti. V njem je polno in odprto življenje, so živi ljudje, ki te ganejo do sočutja. Iz vsake posamezne slike čutiš direktni, silni izraz umetniškega stvarnika, čutiš vsak njegov dih in drhtaj.

Fedor Ozep je uporabil vsa sredstva, ki so mu bila na razpolago, da je povezal dejanje v genialno celino, ki silno učinkuje. Film je istočasno nemi in govoreči in zvočni film, in vsak zase je dogodek posebej poln življenja, poln sile. Vsaka najmanjša podrobnost je dramski izgrajena in te zagrabi z vso silo.

Od danes naprej igra ta film v spomin 50letnice smrti velikega genija Dostojevskega ZKD v Grajskem kinu. Film je igran v nemškem jeziku, ker slovanskega žal še nimamo. Znameniti Fric Kortner je ustvaril iz vloge Dimitrija Karamazova dovršeno, tipično rusko osebnost. Ana Sten na uprav čarobno igra Grušenko, ženo, ki je šlo preko nje življenje in ki se maščuje nad moškimi za prizadana in ponižanja s tem, da jih do skrajnosti izkorišča. Pretresljivo nam prikazuje v nadaljnjem razvoju bitje, ki začneja verovati in ljubiti in ki ore za človekom, katerega je upropastila, v daljno Sibirijo...

menika v Wilsonovem parku. Kakor znano, je dal Paderewski l. 1910. tudi v Krakovu na lastne stroške postaviti krasen spomenik Jagela.

Sežiganje čaravnice v 20. stoletju

V Stade pri Hannoveru se je vršil te dni pred sodiščem proces, ki vzbuja žalostne spomine na srednji vek, na njegovo praznoverje in v zvezi s tem na strašno dobo sežiganja čaravnic in inkvizicije. Šlo je za požar v vasi Fredenbeck, pri katerem so pogorela poslopja kmeta Hoefta in v poslopjih dvoje ljudi. Obtožena sta bila neki trgovec in neki kmet, ki sta priznala, da sta kmetijo zažgala, ker trdno verujeta, da je Hoeftova mati bila čaravnica in da je zakrivila boleznijo pri živini kmetov. Hotela sta samo, da bi zgorele njene čarovniške bukve, nista pa mislila tudi na človeške žrtve. Sodišče je obsodilo oba radi namernega požiga, enega na 4. drugega na 2 in pol leta robije.

Bolezen vzrok ljubezenske tragedije.

V občini Prievidzi na Slovaškem sta imela 19-letna posestnikova hčerka A. Pešova in 22-letni posestnikov sin J. Gajer zelo resno ljubezensko razmerje. Ko pa je Pešova izvedela, da je Gajer tuberkulozen, je na nasvet svojih staršev odklonila vsake nadaljne osebne stike z njim. To je Gajerja tako pobilo, da si je nabavil revolver in poklical ljubico na zadnji sestanek. Ko je odklonila, je ustrelil trikrat na njo in jo smrtnonevarno ranil. Nato je naperil revolver nase in se ustrelil v srce. Bil je takoj mrtev.

— V kateri starosti preživi žena svojih najlepših 10 let?

= V starosti od 28 do 30 let.

H krstni predstavi »Učlovečenja«

Razgovor z avtorjem Radivojem Reharjem.

Pripravlja se krstna predstava »Učlovečenja«. Ali bi mi lahko nekaj povedali o tem svojem delu?

»Učlovečenje«, katero sem napisal že pred leti in ga je hotel uprizoriti že Rade Pregarc, pa je prej odšel iz Maribora, ni niti drama niti tragedija v navadnem smislu, to je misterij. Vse so samo simboli. On, Ona, Otrok, Ženska, Moški in Ljudje nimajo ne imen ne individualnih značajev; predstavniki so samo človeštva vobče. Kraj dogajanja je naša zemlja, čas pa preteklost, sedanjost in bodočnost. On je simbol moža-intelektualca, iščočega smisla življenja in posmrtni skrivnosti, Ona je ženska tega sveta iz telesa in krvi, Ženska je zastopnica v svojo usodo vdane zakonske žene, Moški je soroden Njej, Otrok pa je le vmesna vez.

— Po vsem tem je torej Vaše delo simboličen misterij življenja? Kako ste to snov odersko obdelali?

= Docela na svoj način. Tu ni dejanj kakor v drugih delih, samo slike so, poedini izrezki iz življenja od rojstva do groba. Vsi dialogi in monologi so kratki, odsekani, besede so, ki jih govore duše, ne toliko telesa. V »Učlovečenju« je v enem samem stavku toliko, kolikor je sicer v desetih, dvajsetih. In ker je to pred vsem govor duš, so dialogi čisto pretrgani; On govori zase, kar trenutno čuti, Ona pa zopet le to, kar v njej kipi in valovi. Samo kadar se čustveno strneta, je pogovor podoben navadnemu, bolj vsakdanjemu govoru.

— To je ogrožje, ideja dela in zamisli. Kakšno pa je dejanje samo, kakšne so posamezne slike?

= »Učlovečenje« pričinja s simboličnim prologom, ki se imenuje »Rojstvo«. Od leve in desne prihajajo iz temine pred življenja ljudje in gredo v svetlobo ozadja, v življenje. Potem poteče daljša doba in prvo dejanje, »Iskanje«, pričinja s sliko »Knjižnica«. On sedi pri knjigah in studira iz filozofov smisel življenja. Tedaj vstopi Ona ter ga odvede v svet, ker smisel življenja je po njenem — življenje. Odpelje ga v »Park«, kjer pride do spora zaradi pojmovanja ljubezni. Tretja slika je trenutek po poroki, ko ubežita zunanosti v svoj tihi kotiček, četrta predstavlja čas, ko Ona prvič spozna, da je postala mati, peta pa, v kateri nastopa On sam, napoveduje rojstvo Otroka.

Sledi drugo dejanje, »Beganje«. Ona, ki hoče živeti življenje življenja, spozna, da Njega ne more odtrgati od večne intelektualne filozofije, zato se vda drugemu Moškemu, V prvi sliki, »Knjižnici«, zazveni prva disonanca, na »Plesišču« je razdor že popoln in tam se najdeta prvič tudi On in Ženska, žena Moškega, a se zopet oddaljita drug od drugega. Končni razstavek je v »Salonu«, ki je obenem tudi kulminacija vsega dela, Ona pobegne z Moškim. Med tem zbolí Otrok in On išče njegovo mater, ne več žene, na »Razpotju«, kjer pade pred Kristom ter se drugič in poslednjič sreča z Žensko.

Tretje dejanje, »Spoznanje«, se prične z »Mrtvašnico«. Otrok je umrl in On spozna v smrti pot do poslednje Resnice ter se napoti, da bi jo poiskal. Med tem se vrne Ona, a v »Otroški sobi« najde posteljo prazno in obide jo polublastnost ob spoznanju, da je njeno izdajstvo umorilo zapuščenno dete. Tedaj se v »Salonu« vrne k Njemu, a On je že preko dobrega in zlega, že v onostranstvu, zato jo zapusti, gre v »Knjižnico« in seže vsa dela filozofov, ki mu niso mogla odgovoriti na končno veliko vprašanje. Od tu se napoti v svoje lastno telo, v »Ječo«, katero zruši, da stopi čist in osvobojen v onostranstvo, od koder govori v epilogu, v »Odhodu«, svoj poslovilni govor vsemu človeštvu.

— To je tedaj vsebina dogajanja. Težka je. Docela nekaj novega. Mislite, da bo občinstvo delo razumelo?

= Mislim da. Kdor se bo hotel vživeti, bo razumel, posebno še, ker je Tomašičeva režija dvignila in podčrtala vse, kar in kjer je bilo treba. O tem pa naj govori režiser sam.

V. S.

Sport

I. S. S. K. Maribor — S. K. Rapid.

V nedeljo, dne 29. marca, prično spomladanska tekmovalna za prvenstvo mesta Maribora. Žreb je določil kot prvi par I. S. S. K. Maribor — S. K. Rapid.

Med sportno javnostjo vlada veliko zanimanje za to tekmo, ker nastopita obe moštvi v spremenjeni postavi. I. S. S. K. Maribor je odigral dosedaj dve training tekmi, iz katerih je razvidno, da je moštvo v jako dobri kondiciji. Moštvo nastopi s spremenjeno postavo v vseh formacijah. Tudi moštvo S. K. Rapida je zastopano z mladimi močmi, ki so se zlasti ob priliki gostovanja v Gradcu izbornobno obnesla. Srečanje obeh starih rivalov obeta biti prava derby tekma, že z ozirom na to, da se oba navedena kluba od jesenske prvenstvene tekme še nista srečala. Tudi v taboru mariborskih tiskarjev vre in šumi. Že od nedelje sem je opaziti dan za dnem veliko in živahno vrvenje in ugibanje o rezultatu nedeljskega srečanja. Tudi stave glede zmage tega ali onega moštva niso redke. Vse kaže, da bo nedeljsko srečanje športni užitek svoje vrste. Srečanje se vrši na igrišču S. K. Rapid-a ob 16. uri. Kot predtekmo odigrata rezervi I. S. S. K. Maribora in S. K. Rapid-a prvenstveno tekmo, koje rezultat je vsekakor negotov.

IX. redna glavna skupščina JZSS

je določena za 7. junija. Klubi se pozivajo, da pravočasno uredijo svoje obveznosti napram savezu.

Ustanovitev gorenjskega in ljubljanskega zimskosportnega podsaveza.

V smislu naloga lanskega glavne skupščine JZSS se mora osnovati ljubljanski zimskosportni podsavez pred letošnjo skupščino. Savez je sklenil izvesti to nalogo do konca aprila, obenem pa, da osnuje za gorenjske klube podsavez s sedežem na Jesenicah.

Nogometne tekme za velikonočne praznike.

ISSK Maribor bo gostoval dva dni v Ljubljani ter bo igral prvi dan s »Primorjem«, drugi dan pa z »Ilirijo«. SK Rapid bo gostoval dva dni v Salzburgu proti Salzburger Atletik-klubu, SK Železničar pa bo sprejel SK Železničarja iz Zagreba ter odigral dve tekmi na lastnem igrišču.

SK Železničar — lahkoatletika sekcija.

Atleti Podpečan, Straub, Heric, Cino, Senčarski, Turk, Sidar, Smolej, Ekar, in Rak, ki se udeležijo cross-country teka za prvenstvo mesta Maribora, naj bodo v nedeljo najkasneje ob 10. dop. v garderobi.

SK Železničar — nogometna sekcija.

Postava moštva za prvenstveno tekmo s SK Svobodo je sledeča: Pišof, Konrad I, Wagner, Ronjak, Frangeš, Glavič, Kohout, Eferl, Pezdíček II, Pavlin in Konrad II. Rezerva Antoličič. Vsi navedeni igralci naj bodo točno ob 9.30 dop. na igrišču ISSK Maribora. — Načelnik.

Sokolstvo

Seja društvenih načelnikov mariborskega sokolskega okrožja.

V nedeljo 29. t. m. ob 8. zjutraj se bo vršila v Sokolskem domu v Studencih seja načelnikov mariborskega sokolskega okrožja. Radi važnosti dnevnega reda se pozivajo vsi bratje načelniki iz celega okrožja k udeležbi!

Mariborski Sokoli JC-ligi.

Ob lanskem sprejemu češkoslovaškega Sokolstva v Mariboru, je baš mariborska JC-liga organizirala krasen sprejem, ki so ga bili deležni češki Sokoli v Mariboru. Tudi sicer je mariborska JC-liga že ponovno izkazala veliko pozornost češkoslovaškim Sokolom na mariborskem kolodvoru. Že vsled tega in radi tradicionalnih prijateljskih odnosov, ki vežejo naše Sokolstvo s Čehoslovaki, je vabljeno mariborsko Sokolstvo, da se v soboto, dne 28. t. m. ob 20. uri udeleži občnega zbora JC-lige, ki bo v gostilniških prostorih Narodnega doma. Ob tej priliki obišče tudi prvič Maribor novi češkoslovaški konzul v Ljubljani g. inž. Ševčík. Zdravo! — Dr. Kovačič.

Mehanična vas

Prof. Munzinger iz Hohenheima v Nemčiji je s pomočjo državnih podpor v bližini Ulma organiziral prvo »mehanično vas« Nemčije. Kmetje ostanejo lastniki zemljišč, vendar se pa zemlja obdeluje skupno s traktorji in modernimi poljskimi stroji. Tako se izognejo negospodarskemu trošenju dela, ki je zlasti v malih kmetijskih obratih običajno, in namesto velike množine vozne živine, ki je postala nepotrebna, se lahko na drugi strani pomnoži število ostale živine. »Mehanična vas« prof. Munzingerja pomeni stoddostno uresničenje kolektivne misli, ideal skupne obdelave zemlje s stroji, ki v časih težke agrarne krize lahko prinese olajšanje. Kmet postaja tehnik. Čimbolj bo vsak mali kmet to razumel, tem lažje bo prišlo do preobrata.

Darilo Paderewskega mestu Poznanju

Kakor poročajo listi, je svetovno znani pianist Paderewski, ki se mudi že pet mesecev na turneji po Ameriki, naročil pri znanem danskem kiparju Borghumu, ki se mudi v New Yorku, model Wilsona, ki se je z veliko energijo zavzel za obnovo poljske države. Spomenik, ki ga bo Paderewski poklonil mestu Poznanju, je sedaj dogotovljen in ga bo parnik »Bird City« prepeljal v poljsko pristanišče Ghinijo. Spomenik je iz bron in predstavlja Wilsona v nadčloveški velikosti, ki drži v levi roki znamenito listino o 14 točkah. Spomenik bo odkrit v Poznanju v navzočnosti Paderewskega in stane 60 tisoč dolarjev. Vse stroške bo kril veliki umetnik sam. Kipar Borghum odpušča že v kratkem v Poznanj, da izvrši vse priprave za postavitve spo

M. Zevacov

V senci jezuita

Zgodovinski roman.

98

»Močnega!« je odgovoril Lojola. In dasi je izrekel to čudno besedo z glasom, slabotnim kakor dih, je zvenelo v njej neomajno prepričanje in strašna sila volje.

»Ali morete govoriti?« je vprašal Monklar skrbljivo. »Samo z eno besedo mi odgovorite na vsako vprašanje. Kdo vas je rnil? Ali je bil rokovenjač z imenom Lantne?«

»Da!« je rekel Lojola začuden.

»Zakaj vas je hotel ubiti?«

»Dolet!«

Ta beseda je govorila toliko kakor cela dolga razlaga.

Veliki profos je razumel popolnoma. Toda Lojola je uprl vanj nov pogled, poln tesnobe. Poznalo se mu je, kako naporno se trudi govoriti.

»Ne vznemirjajte se,« je rekel Monklar, »saj sem razumel. Ta Lantne ima svoje zveze s tiskarjem in si je mislil, dasi po krivici, da ste vi povzročili Doletovo aretacijo. Osvetlil se je. Poučen sem o vsem, kakor vidite. A to še ni vse, kaj ne, da ne? Povedati imate še nekaj drugega?«

»Da.«

»Ali vam je nemara kaj takšnega rekel, da bi mi radi ponovili?«

»Po... oblastilo!« je zamrmral Lojola s skrajnim naporom.

»Pooblastilo!« je zaklical Monklar. Lojola je pokazal s pogledom na svoje prsi.

»Imeli ste pooblastilo? Tu v jopiču?«

Lojola je pritrjeval zaprti oči.

Ranocelnik je z rahločutno opreznostjo pčbrskal po jopiču.

»Tu ni nobenega papirja,« je izjavil nazadnje. Blisk gneva se je zasvetil v Lojolovih očeh.

»Kdo je bil podpisal tisto pooblastilo?« je vprašal Monklar.

»Kralj!«

»A kje je bilo pooblastilo?«

»V Konsjeržiji!«

»Ah! Imeli ste pooblastilo, da greste k Štefanu Doletu?«

»Da!«

»Zdaj razumem vse!« je kričnil Monklar. »Lantne je moral vedeti, da imate tisto pooblastilo. Prišel vas je umoriti, da bi se ga polastil! In zdaj ga ima in dvoma ni, da ga je že izrabil —«

»Tecite!« je velel menih z naporom poslednjih sil. Nato se je onesvestil.

Monklar je planil ven, dočim se je trudil ranocelnik okrog Lojole; Trikot pa, ki je bil vedno previden človek, se je izmuznil in jo popihal po stranskih ulicah proti Dvoru Čudežev.

Veliki profos ni spal vso noč. Toda nedvomno je bil vaju teh pretiranih napo-

rov, zakaj sedel je na konju prav tako trdno, kakor da je prespal vso noč v svojem dvorcu.

Pol ure nato je dirjal na čelu močne čete jezdecev proti Konsjeržiji.

LI.
Boj.

Poizkus Štefana Doleta je bil izmed dejani, ki jih more samo obup vdihniti človeku. Kakor je bralec videl, sta bila prišla v vežo, iz katere so vodila glavna vrata Konsjeržije na prosto. Še par korakov, in bila sta svobodna!

V tem trenutku so se stražniki naglo postavili pred vhodom v vrsto in brzo naperili haleparte; pritekel je ves preplašen Ilj Lemahu, ne vedoč, kaj se godi, in Lantne je zaklical:

»Manfred na pomoč!...«

Manfred je čakal na ulici z dvajsetorico raztrese- nih ljudi.

Ko je slišal Lantnejev klic, je kričnil:

»Mano, matovci!...«

In je planil z mečem v roki v notranjščino ječe. Rokovenjači so udrli za njim.

Dolet in Lantne sta navaila na živo steno stražni- kov; strašen metež se je razvil v veži.

Rokovenjači so naskakovali in kadarkoli je kdo iz- med njih dvignil in spustil roko, je padel vojak, zadet na smrt...

Pet ali šest mrtvih in ravno toliko ranjencev je že ležalo na ploščah, rdečih od krvi. Železni plot hale- partirjev se je lomil in pokal.

Lantne je nenadoma prijel Doleta za roko in se za- letel s povešeno glavo...

Zdelo se je, da mora utéči.

»Naprej!« je zarjul Manfred in zabodel desetnika straže z bodalom.

Lantne je skočil.

Zdaici pa se je ulica napolnila s hrupom. Slišala so se kratka povelja velikega profosa; arkebuzirji na konjih so bili dospeli, postavili se pred vrata v vrsto in začeli pripravljati svoje orožje.

Lantne, vlekoč Doleta s seboj, se je bil vrgel na vrzel, ki jo je bil pustil pasti desetnik.

»Rešen!« je zaklical.

Tisti hip pa je začutil strašen sunek, in v nasled- njem trenutku je bil spet tostran straž med Manfredovi- mi tovariši, dočim je ostal Dolet siloma zagrabljen od Ilja Lemahuja, v notranjosti jetnišnice...

Pet ali šest stražnikov je takoj obkolilo tiskarja, dočim so se ostali obrnili in spopadli s rokovenjači.

»Nesreča je nad nami! Gorje nam!« je zaklical Lantne.

Hotel je planiti na haleparte.

Toda Manfred ga je objel z obema rokama.

»Svobodna ga še vedno lahko otmeva!« mu je re- kel naglo. »Nazaj!« je ukazal svojim ljudem.

Takrat pa je zagrmelo kakor v odgovor tej besedi. Bili so arkebuzirji, ki so oddali salvo.

Začul se je Monklarjev glas, ki je ukazal nabasati iznova.

»Naprej!« je zaklical Manfred, obrnivši se proti

Pogledal je okrog sebe: bilo jih je samo še kakih deset.

Lantnejeve oči so bile zalite krvavo; kakor v sa- njah je čutil, da ga vlečejo od tod. V naslednjem tre- nutku se je videl na ulici...

»Meri!« je zaukazal Monklar.

Položaj je bil strašen za rokovenjače.

Arkebuzirji so stali v sklenjeni vrsti in merili na četico, ki je bila prekoračila prag Konsjeržije...

V tem trenutku, ki ni trajal dalje od naglega bliska, je videl Manfred, da vsi poginejo tu... Ozrl se je z besnim pogledom zajetega merjasca in zagledal Mon- klarja, ki je že dvigal roko, da ukaže streljati.

Manfred je planil k njemu...

In rokovenjači, helepartilji, sklanjajoči se skozi vsa okna, so videli nekaj nenavadnega.

Manfred je bil skočil tik za sedlom na Monklarje- vega konja.

Dvignil je bodalo nad velikim profosom.

»Samo eden naj izproži,« je zagrmel njegov glas, »pa ubijem velikega profosa kakor psa!«

Monklar je bil bled kakor zid. Vendar pa je ukazal z brezčutnim glasom:

»Pali!...«

»Puške dol!« je zarjul Manfred in nastanil ost svo- jega bodala osuplemu in trepetajočemu Monklarju na grlo.

Arkebuzirji so postavili svoje puške na tla.

Rokovenjači so potegnili Lantneja s seboj ter ga vlekli v brezglavem diru proti Seni.

Zdaj je skočil Manfred s konja in odšel.

»Tak streljajte! Streljajte vendar!« je zatulil Man- fred.

Zdaj so arkebuzirji res ustrelili.

Manfred je slišal okrog sebe žvižganje krogel, ki so se mastile ob stenah hiš.

Trenotek nato je izginil očem za vogalom odda- ljene uličice.

Monklar ni izgubil ravnodušja v strašnem metežu niti za hip.

Ilj Lemahu je planil k njemu:

»Ah, vaša milost, koliko vznemirjenje!...«

»Kaj je z jetnikom?« je vprašal Monklar.

»On je še tu!« je vzkliknil Lemahu zmagovalno.

»Prihitel sem ravno pravočasno, da sem ga otel z ne- varnostjo lastnega življenja...«

»Dobro... Uklenite ga...«

Nato se je obrnil veliki profos proti arkebuzirjem.

»Gospod,« je rekel oficirju, ki jim je poveljeval, »zakaj niste ubogali mojega povelja, da streljajte?«

»Da vam rešim življenje, gospod,« se je glasil od- govor oficirja.

»Mešali ste se v to, kar vas ne briga. Izročite po- ročniku svoj meč.«

Oficir je skomignil z ramami in izročil meč svoje- mu podrejenцу.

Veliki profos je dal znamenja:

»Odvedite tega upornika!« je rekel Monklar mrzlo.

»Kam vaša milost?« je vprašal poročnik.

»V Bastiljo!«

(Nadaljevanje prihi.)

Vpeljano trgovino

ročnih del in otroške konfekcije ugod- no prodam. Med 11. in 15. uro vpraša- ti v Mariboru, Trubarjeva ul. 4 II, de- sno. 788

Vinotoč!

Pristen pekerčan. Anton Vrecel, Hra- stje. 825

Stanovanje,

velika soba s štedilnikom v novi hiši oddam. Pobrežje, Zrkovska c. 32. 843

Večji trgovski lokal

se da v najem. Pojasnila pri tvrdki A. Berdajs, Maribor, Trg svobode. 842

Opravična številka: E IX 5854/30

9

Dražbeni oklic.

Dne 11. maja 1931 ob 10 uri dop. bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin.

Zemljiška knjiga k. o. Hotinja vas vl. št. 16.

Cenilna vrednost: Din 4.500.—.

Vrednost pritikline:

Najmanjši ponudek: Din 3.500.—.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča v Mariboru, odd. IX

Okrajno sodišče v Mariboru odd. IX.,
dne 7. marca 1931.

Zelo dobro framsko vino,

lastni pridelek v zaprtih steklenicah, liter po Din 12 pri Frangešu, Gosposka ulica 11/I. 806

Brzopotplata

je in bo še nadalje v Tattenbachovi ul. 14. Moški podplati 28 Din. Ženski pod- plati 22 Din. 606

zastopniki se sprejmejo

Večjo množino

makulaturenega papirja

prodamo

Uprava „Jutra“ in „Večernika“

Maribor, Aleksandrova cesta 13

Uradništvo tvornice „Teksta“ d. d., Tezno pri Mariboru, naznanja tužno vest, da jih je njih tovariš, gospod

ČAKŠ JAKOB
URADNIK

danes za vedno zapustil.

Dobremu tovarišu ohranimo trajen spomin!

Maribor, dne 27. marca 1931.